

Çocuklar için Empati Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Empati Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18881>

Özet

Çocuklar için Empati Ölçeği (ÇEÖ), ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin empatik becerilerini ve eylemlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş uyarlama türünde bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Asuman Yıldız Yüksel tarafından 2003 yılında tamamlanan ve Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan bir doktora tezi kapsamında Türkçeye kazandırılmıştır.

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin duygusal tepkilerini anlama ve bakışları açısından açışın alma yeteneklerini değerlendirmektir. Özellikle, bir empati eğitim programının etkinliğini ölçmek için bir ön test ve son test aracı olarak kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, ilköğretim çağındaki çocukların sosyal-duygusal gelişimlerini inceleyen araştırmacılar için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Adaptasyon çalışması, ölçeğin kültürel ve dilsel bağlamda Türk çocuklarına uygunluğunu sağlamayı hedeflemiştir. Bu tür bir uyarlama süreci, genellikle orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini yeni popülasyonda yeniden test etmeyi gerektirir, böylece elde edilen bulguların bilimsel olarak sağlam temellere dayanması sağlanır.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Empati Ölçeği, Empati, Duygusal Beceriler, Sosyal Gelişim, ilköğretim Öğrencileri, Psikolojik Uyarlama, Psikometrik Araçlar, Asuman Yıldız Yüksel.

Yazarlar

Asuman Yıldız Yüksel

Amaç

Çocuklar için Empati Ölçeği'nin temel amacı, ilköğretim seviyesindeki çocukların empatik becerilerini ve eylemlerini nicel olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle bireylerin bakışlarındaki duygusal durumların doğru bir şekilde algılanması, anlama ve bu duygulara uygun tepkiler verme kapasitelerini değerlendirmeye odaklanmıştır.

Bu ölçek, Yıldız-Yüksel'in 2003 tarihli doktora çalışmasında, geliştirilen bir empati eğitim programının öğrencilerin empatik yeterlilikleri üzerindeki etkisini bilimsel olarak belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Dolayısıyla, ölçeğin birincil uygulama alanı, eğitim psikolojisi ve gelişim psikolojisi alanlarında yapılan müdahale çalışmalarının sonuçlarını değerlendirmektir.

Ölçek, araştırmacılara ve eğitimcilerle, çocukların sosyal-duygusal öğrenme ihtiyaçlarını belirleme ve empatik gelişimi destekleyici eğitim stratejileri oluşturma konusunda kritik veriler

sunmayı hedefler. Elde edilen veriler, çocukların akran ilişkileri ve sosyal problem çözme becerileri hakkında da dolaylı bilgiler sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel sosyal-duygusal yapılardan biri olan Empati yapısını ölçmektedir. Empati, genellikle iki ana bileşen altında incelenir: bilişsel empati ve duygusal empati. Bilişsel empati, bir bakışın düşünce ve bakış açısını zihinsel olarak anlama yeteneğini ifade ederken; duygusal empati, bir bakışın duygusal durumunu deneyimleme veya bu duruma uygun duygusal tepkiler verme yeteneğini içerir.

Çocuklar için Empati Ölçeği, büyük olasılıkla çocukların günlük yaşam senaryolarına verdikleri tepkiler üzerinden bu iki temel boyutu değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin maddeleri, çocukların hayali durumlarda kendilerini bakışın yerine koyma ve bu durumlarda hissedilen duyguların derecelerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, orijinal yapının korunup korunmadığına dair detaylı bilgi kaynakta sunulmasa da, bir uyarlama aracı olarak, ölçtüğü psikometrik yapının Türk kültüründe de geçerli olduğunu kanıtlamak için yapısal geçerlik çalışmaları tabii tutulmuş olmalıdır.

Geçerlik

Ölçeğin Türk popülasyonunda kullanılan adaptasyonuna dair spesifik Geçerlik katsayıları veya yöntemleri, sağlanan kaynak özetinde yer almamaktadır. Ancak, bir doktora tezi kapsamında bilimsel bir araç olarak kullanıldığı göz önüne alındığında, kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüş olması beklenir.

Tipik olarak, bu tür uyarlama çalışmalarındaki geçerlik türleri incelenir: **Yapı Geçerliliği** (Faktör analizi ile ölçeğin teorik yapısının doğrulanması), **Ölçüt Bağlantılı Geçerlik** (Ölçeğin, empatiyle ilişkili olduğu bilinen diğer ölçeklerle korelasyonunun incelenmesi) ve **Kapsam Geçerliliği** (Ölçek maddelerinin empati yapısının tüm boyutları temsil edip etmediğinin uzman görüşleriyle belirlenmesi).

Araştırmacı, ölçeğin ilköğretim öğrencilerinin özelliklerini doğru bir şekilde yansıttığından emin olmak için kültürel uyum ve dil geçerliliği çalışmaları da gerçekleştirmiş olmalıdır. Detaylı geçerlik sonuçları için, kullanıcıların orijinal doktora tezine başvurmalıdır.

Güvenirlilik

Sağlanan özet verilerinde ölçeğin güvenirlik katsayılarına ilişkin spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Psikometrik açıdan sağlam bir araç olarak kabul edilebilmesi için, uyarlama

çalışmasında güvenilirlik analizlerinin yapılması zorunludur.

Beklenen güvenilirlik yöntemleri şunlardır: **İç Tutarlılık Güvenirliği** (Genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile ölçülür; ölçek maddelerinin aynı yapıya ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir) ve **Test-Tekrar Test Güvenirliği** (Zaman içinde ölçekten alınan puanların ne kadar stabil olduğunu gösterir, özellikle empati gibi nispeten kalıcı yapılar için önemlidir).

Yılmaz-Yüksel (2003) tezinde, ölçeğin Türkçeye adaptasyonunun iç tutarlılık katsayısı ve/veya yarıya bölme güvenilirliğini rapor etmiş olması muhtemeldir. Bu katsayılar, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini akademik çevreye kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Çocuklar için Empati Ölçeği bir uyarlama ölçeği olduğundan, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de geçerli olup olmadığını incelemek için Faktör Analizi yönteminin kullanılması standart bir gerekliliktir.

Bu analiz, genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ile yapılır, ardından **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile orijinal ölçeğin teorik boyutlarının (örneğin, bilişsel empati ve duygusal empati) adaptasyon çalışmasında elde edilen verilerle ne kadar uyumlu olduğu test edilir.

Ölçeğin faktör yapısı ve yük değerleri, ölçeğin hangi alt boyutları ölçtüğünü ve bu alt boyutların kültürel adaptasyon sürecinde korunup korunmadığını anlamak için hayati öneme sahiptir. Sağlanan kaynakta bu detaylar yer almasa da, tezin bu bilgileri içerdiği varsayılmaktadır.

Araç

Test Type: Uyarılama (Adaptasyon)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak ilköğretim öğrencileri için genellikle Likert tipi veya basit evet/hayır yanıtları içeren bir format beklenir.

Language Available: Türkçe (Türkçeye uyarlanmıştır).

Population Group: İlköğretim Öğrencileri (Primary School Students).

Age Group: İlköğretim seviyesine karşılık gelen yaş grupları (Genellikle 7-12 yaş aralığı).

Population Details: Ölçek, Yılmaz-Yüksel'in (2003) tezinde Empati Eğitim Programının etkisini araştıran ilköğretim öğrencileri örnekleminde kullanılmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale) veya durumsal tepki ölçeği formatında uygulanmıştır. Uygulama genellikle grup halinde veya bireysel olarak yapılabilir.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Empati, Duygusal Empati, Geçerlik, Güvenirlik, Doktora Tezi, Sosyal-Duygusal Öğrenme, Psikolojik Test.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Kaynakta belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2003 yılı itibarıyla).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin adaptasyon çalışması 2003 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım, ücreti ve izinleri hakkında spesifik bir bilgi kaynakta mevcut değildir. Ancak, doktora tezi kapsamında geliştirilen araçlar genellikle akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için erişilebilir durumdadır.

Ölçeğin tamamına ve uygulama detaylarına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilmektedir. Tezin bağlantısı aşağıda yer almaktadır.

Kaynaklar

Yılmaz-Yüksel, A. (2003). *Empati eğitim programının ilköğretim öğrencilerinin empatik becerilerine etkisi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Çocuklar için Empati Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sunulmamaktadır. Ölçeğin orijinal PDF versiyonu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: cocuklar-icin-empati-olcegi-toad.pdf